

Dla producentów czereśni

CZ. I

fot. A. Łukawska

III Letnie Pokazy Czereśniowe odbyły się 20 lipca 2014 r. w Górach Wysokich k. Sandomierza. Zorganizowały je firmy Plantpress, Leaf Media oraz Świętokrzyski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Modliszewicach Oddział „Centrum Ogrodnicze” w Sandomierzu. Gospodarzem pokazów był sadownik Maciej Osowski (fot. 1). Najstarsze drzewa w jego sadzie mają 13 lat. Pokazy odbyły się jednak w najmłodszej kwaterze, na której drzewa posadzono wiosną w 2013 i 2014 r. (fot. 2) oraz w 7-letnim sadzie. Na tegoroczne spotkanie licznie przybyli zainteresowani uprawą czereśni sadownicy (około 250 osób) oraz dziennikarze branżowi zza naszej wschodniej granicy. Pokazom towarzyszyły również wykłady traktujące o uprawie czereśni (fot. 3) oraz wystawa maszyn.

Ochrona plonu

Ostony w sadach czereśniowych, w których produkowane są owoce deserowe, stają się obecnie nieodzownym elementem ich wyposażenia, gdyż chronią je przed pękaniem w czasie deszczu. Podczas spotkania zasady budowy konstrukcji chroniącej owoce przed deszczem, gradem i ptakami omówił Przemysław Bobin (fot. 4) z firmy „Drewgór” S. Walczak i S-ka S.J. z Gorzowa Wielkopolskiego. Firma ta oferuje impregnowane ciśnieniowo paliki i pale z drewna sosnowego o trwałości minimum 15 lat oraz kompleksowe systemy zabezpieczenia upraw sadowniczych przed niekorzystnymi zjawiskami atmosferycznymi (grad, deszcz). W konstrukcjach przeciwdeszczowych wykorzystywane są folie produkowane przez włoską firmę Retilplast. Siatki przeciwgradowe również są włoskiej produkcji. System przeciwdeszczowy, w zależności od potrzeb, może być płaski lub daszkowy.

W systemie płaskim ostony foliowe są zamontowane dość wysoko nad międzyrzędziem. Takie rozwiązanie umożliwia ochronę drzew nawet o wysokich

Fot. 1. Maciej Osowski, gospodarz III Letnich Pokazów Czereśniowych

fot. 1–5 A. Łukawska

koronach, zapewnią dobrą wentylację w kalenicy, szybkie otwieranie i zamykanie ostony. W tego typu konstrukcji możliwe jest jednoczesne zamontowanie siatki zabezpieczającej plon przed ptakami.

Folia w tym systemie jest zwijana na zimę na kalenicy, a w sezonie naciągana (do sąsiedniej kalenicy) za pomocą gumowych linek.

Natomiast system daszkowy, oprócz możliwości założenia folii i siatki, umożliwia adaptację konstrukcji do różnego

rodzaju upraw. To rozwiązanie jest polecane w uprawie maliny, a także przy odpowiedniej wysokości pali dla drzew owocowych. Charakteryzuje się spadzistymi bokami daszków i obniżeniem ich połączenia nad międzyrzędziem (co może, w niektórych przypadkach, utrudniać wykonywanie zabiegów agrotechnicznych w sadzie lub na plantacji).

W obydwu systemach dwa pasy folii łączone są nad rzędem i w międzyrzędziu.

reklama

AGRO-CENTR

ZWIĘKSZAMY WARTOŚĆ TWOICH PŁONÓW

Fot. 2. Pokazy praktyczne odbywały się m.in. w sadzie założonym w 2013 r. i 2014 r.

Do montażu w sadach czereśniowych P. Bobin polecał folię typu „Polytex”. Charakteryzuje się ona dużą wytrzymałością mechaniczną. Ma wzmocnione brzegi, a przepuszczalność światła wynosi 82%, zaś jego rozproszenie 62%. Dostępna jest o gramaturze 150 g/m² i 180 g/m³. Jej trwałość szacuje się na 8–10 lat. „Termolite” charakteryzuje się przepuszczalnością światła 84% i rozproszeniem 59%. Jej

trwałość w polskich warunkach oceniana jest na 4–6 lat. „Polyuva” to folia o podobnej żywotności co poprzednia i przepuszczalności światła 87% oraz małym jego rozproszeniu – 38%. „Polynet” to folia o dwóch rodzajach. Pierwszy charakteryzuje się przepuszczalnością światła na poziomie 80% i rozproszeniem 27%, drugi natomiast przepuszczalnością 77% i rozproszeniem 61%. ▷

GREEN
ITALIA
Progresso in agricoltura

AGRO-CENTR
ul. Kościuszki 16, 96-230 Biała Rawska
tel.: +48 46 815 92 70, kom. +48 512 088 402
e-mail: biuro@agro-cent.pl

Fot. 3. Uczestnicy III Letnich Pokazów Czereśniowych

Fot. 4. Przemysław Bobin z firmy „Drewgór” omówił zasadę budowy konstrukcji pod osłony w sadzie czereśniowym

◁ W praktyce

Podczas projektowania konstrukcji chroniącej owoce przed deszczem lub/i gradem warto zaopatrzyć się w mapę działki. Wówczas łatwiej jest wykonać projekt oraz zaplanować linie rzędów, szczególnie jeśli konstrukcje montujemy jeszcze przed posadzeniem drzewek. Plan działki należy jednak zweryfikować pomiarem faktycznym (najczęściej takich pomiarów dokonuje już firma zajmująca się montażem konstrukcji). Jak informował P. Bobin, niemal na każdej działce, niezależnie od jej kształtu, można postawić konstrukcję. Jedyny wymóg to posadzenie pali w równoległych rzędach i zachowanie kątów prostych między nimi. Wówczas możliwy jest właściwy montaż lin i odciągów oraz folii lub siatek przeciwgradowych. Znacznie trudniej jest wykonać taką konstrukcję w sadzie już istniejącym, gdzie nie zawsze rzędy są idealnie równo od siebie oddalone. Pale

w konstrukcji przeciwgradowej powinny znajdować się w rzędach w odległości co 10 m, a w konstrukcjach przeciwdeszczowych co 6–8 m.

Montaż konstrukcji można podzielić na etapy. Pierwszy zazwyczaj polega na posadowieniu słupów i ustabilizowaniu konstrukcji (najlepiej przed założeniem sadu), zaś drugi obejmuje montaż osłon (te mogą być rozłożone, gdy drzewa zaczęły plonować).

W przypadku konstrukcji przeciwdeszczowych lepszym materiałem do ich budowy, zdaniem przedstawiciela firmy „Drewgór”, jest drewno, gdyż jest ono lekkie, wytrzymałe i bardziej elastyczne niż beton. Daje również pewną tolerancję i umożliwia montaż konstrukcji w istniejących sadach, nawet nie zawsze w miejscu wyznaczonym w planie, gdy drzewa nie są posadzone idealnie w równoległych rzędach (np. obok drzewa, bez konieczności wycinania go, co byłoby niemożliwe w przypadku słupów betonowych). Przy wykorzystaniu słupów drewnianych możliwy jest także montaż dość wysokich konstrukcji (np. z pali o długości 6,5 m). Łatwo montuje się też na nich wszystkie elementy służące do stabilizowania konstrukcji i montażu folii przeciwdeszczowych lub siatek przeciwgradowych. Konstrukcja drewniana podczas opadów gradu lub ewentualnego śniegu wytrzymuje ponadto znaczne obciążenia.

Pale drewniane można wciskać w glebę za pomocą koparki, kufara, świdra. Są one tylko podporą dla osłon. Całą konstrukcję stabilizuje zaś system kotew wkręcanych w glebę, głównie po obwodzie, a czasem i wewnątrz konstrukcji.

Fot. 5. Krzysztof Gasparski z ProCam Polska informował o możliwości ochrony czereśni przed szkodnikami i chorobami

Dystans między kotwą a palem wzdłuż rzędów powinien wynosić 2 m, a w poprzek rzędów 1,5 m. Kotwy są wkręcane specjalnym świdrem i dopiero po ich zamontowaniu można przystąpić do łączenia pali w rzędach i w międzyrzędziach drutem oraz montażu odciągów i napinaczy zapewniających odpowiednie napięcie konstrukcji. Po rozłożeniu konstrukcji czas na montaż osłon, oczywiście gdy są one już konieczne, czyli kiedy drzewa wejdą w owocowanie. Osłony (w zależności od rodzaju i systemu) mogą być połączone nad międzyrzędziami np. za pomocą linek gumowych do wiązania lub odciągów gumowych przymocowanych do sąsiedniej kalenicy (np. w systemie płaskim).

Ochrona czereśni

Ochrona czereśni przed chorobami i szkodnikami nie jest obecnie łatwa, z uwagi na niewielką liczbę zarejestrowanych do tego celu pestycydów – mówił Krzysztof Gasparski (fot. 5) z firmy ProCam Polska. Jak informował, do ochrony tego gatunku zarejestrowanych jest zaledwie 14 fungicydów (w tym 3 preparaty dodowne i 5 miedziowych, co oznacza, że grup chemicznych jest znacznie mniej, ale ich liczba pozwala na rotację), 5 insektycydów (w tym 3 z tej samej grupy chemicznej: Acetamip 20 SP, Calypso 480 SC i Mospilan 20 SP), żadnego akarycydu oraz 3 herbicydy i 1 regulator wzrostu.

Jak sugerował K. Gasparski, zawsze przed wyborem preparatu warto

sprawdzić (np. w aktualnym Programie Ochrony Roślin Sadowniczych lub na stronie Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi w zakładce Ochrona roślin i w wyszukiwarce etykiet środków ochrony roślin), czy jest on zarejestrowany dla czereśni. Natomiast przed wykonaniem zabiegu zapoznać się z etykietą-instrukcją jego stosowania.

Sadownicy, aby obniżyć koszty produkcji (m.in. koszty paliwa, robocizny i wody użytej do zabiegu), często stosują mieszaniny zbiornikowe. Takie postępowanie musi być jednak dobrze przemyślane, a możliwość mieszania danych składników sprawdzona, choćby w próbie „słoikowej”. Prelegent przypomniał bowiem, że mieszaniny zbiornikowe ś.o.r. z innymi agrochemikaliami, w tym nawozami dolistnymi, sporządza się na własną odpowiedzialność. Dlatego należy dokładnie czytać etykiety-instrukcje stosowania danych środków i uwzględnić uwagi w nich podane.

Kontrowersyjne jest też obniżanie dawki ś.o.r., bowiem łatwo można spowodować wykształcenie się ras odpornych patogenów na dane substancje aktywne. Obniżając dawkę, należy pamiętać o odpowiednim stężeniu, czyli dopasować ilość wody do dawki środka i wielkości korony drzew. Nie wolno natomiast stosować dawek zawyżonych, czyli przekraczać górnych z zalecanych wartości – informował K. Gasparski.

Obecnie nie ma zarejestrowanych preparatów miedziowych do stosowania po zbiorze czereśni i cięciu drzew, a ochrona ta

jest konieczna, aby nie rozprzestrzeniały się choroby kory i drewna. W tym celu można użyć dostępnych na rynku nawozów miedziowych, których działanie uboczne polega na zabezpieczaniu ran przed infekcjami powodowanymi przez groźne patogeny. Ponadto stosowanie nawozów zawierających fosfor i potas (np. ProFos 100) może wspomóc ochronę chemiczną drzew, gdyż wykazuje on działanie fungi- i bakteriostatyczne. Mogą być one stosowane łącznie z niektórymi ś.o.r., gdyż wspomagają ich działanie. Nawozy zawierające mrówczan wapnia (no. Pro Horti mrówCa) także korzystnie oddziałują na zdrowotność drzew. Zdaniem K. Gasparskiego, stosowanie nawozów dolistnych wspomaga ochronę chemiczną, ale nie może jej zastąpić. Dobrze odżywiona roślina jest odporniejsza na infekcje. Nadużywanie jednak nawozów dolistnych w celu ograniczenia zagrożenia ze strony patogenów może doprowadzić do nadmiernej kumulacji poszczególnych składników pokarmowych, co nie będzie korzystne ani dla roślin (ich zdrowotności), ani konsumenta owoców.

Jednymi z najgroźniejszych chorób czereśni są rak bakteryjny, brunatna zgnilizna drzew pestkowych, drobna plamistość liści drzew pestkowych, leucostomoza drzew pestkowych, guzowatość korzeni, szara pleśń i ... szarka (czereśniowy materiał szkółkarski jest badany pod kątem obecności tej choroby na etapie produkcji). Natomiast niedobory niektórych składników pokarmowych mogą powodować pęknięcie owoców, ich niską jędrność oraz choroby fizjologiczne.

Wśród szkodników największe zagrożenie stanowią, w glebie pędraki (ich

zwalczanie jest możliwe tylko przed założeniem sadu, próg zagrożenia to 1, 2 pędraki/1–2 m²), a na częściach nadziemnych: mszyce (próg zagrożenia: 1 drzewo z koloniami/50 ocenianych), przedziorki (próg zagrożenia: 10 form ruchomych/liść), kwiecik pestkowiec, licinek tarninaczek, nasionnice (*Rhagoletis cerasi* i *Rhagoletis cingulata*; próg zagrożenia: 2 muchy/pułapkę), ptaki, zające i sarny. Szczególnie groźne są nasionnice, gdyż powodują robaczenie owoców, co dyskwalifikuje je ze spożycia.

W rejonie sandomierskim obecnie występują oba gatunki szkodnika – *R. cerasi* i *R. cingulata*. Przy czym ten ostatni jest groźniejszy od rodzimego z uwagi na długi okres lotu i robaczenie owoców późnych odmian czereśni oraz wiśni. Szkodniki te wymagają więc stałego monitoringu w sezonie.

W tym celu w każdym sadzie powinny znajdować się żółte pułapki lepowe służące do monitorowania aktywności nasionnic, aby w odpowiednim momencie wykonać zwalczający je zabieg chemiczny. Warto też pamiętać, że w każdym sadzie aktywność tych szkodników może być inna, zatem wykonywanie zabiegu w oparciu o odłowy na jednej pułapce lepowej nie odzwierciedla zagrożenia z ich strony na wszystkich kwaterach. Do ich zwalczania zarejestrowane są jedynie Calypso 480 SC i Mospilan 20 SP. Jednak, jak zwrócił uwagę K. Gasparski, preparaty te należą do tej samej grupy chemicznej, co uniemożliwia ich rotację.

Anita Łukawska

reklama

Oferujemy:

- zaawansowane technologicznie linie produkcyjne
- elektroniczne urządzenia do sortowania
- wysokiej jakości maszyny do pakowania i paletyzowania
- automatyczne systemy magazynowania
- **Nowość!** Atrakcyjne możliwości sfinansowania zakupu poprzez usługę **Sorter Financial!**

Elektroniczna maszyna sortownicza do czereśni, śliwek i pomidorów koktajlowych z systemem naprowadzania owoców przez strumień powietrza.

www.sorter.pl

YouTube www.youtube.com/sorterPL

SORTER Sp. j. Konrad Grzeszczyk Michał Ziomek

ul. Gdyńska 32, 26-600 Radom, tel.: (+48) 48 377 99 99, e-mail: info@sorter.pl